

■ Nota de premsa ■
14-01-2010

Dissabte 16, s'inaugurarà una placa amb els noms dels represaliats per la dictadura franquista enterrats a la fossa comuna del cementiri i la museïtzació de l'antiga presó de Pilats, llocs que passaran a formar part de la Xarxa d' Espais de Memòria de Catalunya

La Generalitat i l'Ajuntament de Tarragona dignifiquen la fossa del cementiri i museïtzen l'Espai Pilats

El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació (Direcció General de Memòria Democràtica) i l'Ajuntament de Tarragona inauguraran dissabte vinent dos espais de memòria de la ciutat ara recuperats i dignificats. El primer és la fossa comuna del cementiri, un espai que ha estat dignificat i senyalitzat i on a partir d'ara es podran llegir els noms de les més de 700 persones que hi van ser enterrades. Es tracta de la primera actuació de dignificació en una fossa des que, el passat juny, es va aprovar la Llei de Fosses, que té com a objectiu dignificar les fosses comunes de tot Catalunya i evitar que caiguin en l'oblit.

El segon espai és la presó de Pilats (Torre del Pretori), que entre 1936 i 1939 va arribar a allotjar un màxim de 489 reclusos. La sobreocupació, en condicions inhumanes, es va mantenir durant els primers anys de la postguerra.

Els dos espais s'inauguraran dissabte 16 de gener. A les 11 h, s'inaugurarà la intervenció museogràfica de l'antiga presó de Pilats. Hi assistiran tres antics empresonats a Pilats durant la postguerra: **Antoni Floresví Mas**, de Tarragona; **Leandre Saún Rafales**, de Gandesa; i **Josep Subirats Piñana**, de Tortosa. Aquest últim intervindrà en nom dels antics presos. Després de l'acte inaugural, es projectarà l'audiovisual 'La presó de Pilats', que recull el testimoni dels tres expressos assistents.

A les 12 h, les autoritats es traslladaran al cementiri de Tarragona, on descobriran una placa commemorativa amb els noms de les víctimes de la repressió franquista enterrades a la fossa comuna. Intervindran la presidenta de l'Associació de Víctimes de la Repressió Franquista a Tarragona, **Montserrat Giné**; el primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament, **Pau Pérez**, i el secretari de Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat, **Josep Vendrell**. Posteriorment, tindrà lloc una ofrena floral i la regidora de Patrimoni, **Rosa Rossell**, llegirà un poema.

L'Espai Pilats i la fossa comuna del cementiri de Tarragona passaran a formar part dels Espais de Memòria de Tarragona, un itinerari per la ciutat que en un futur s'incrementarà amb altres espais senyalitzats i museïtzats. Aquest itinerari s'integra dins la Xarxa d'Espais de Memòria de Catalunya que impulsa el Memorial Democràtic de la Generalitat (Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació).

Dignificació de la fossa del cementiri de Tarragona

Els treballs de dignificació de la fossa del cementiri de Tarragona han consistit en l'adequació de l'espai i la col·locació d'una gran placa de ferro amb els més de 700 noms de les persones que hi van ser enterrades. Es tracta de la primera fase de dignificació de l'espai, que es completarà amb la col·locació d'un monument en record de les víctimes.

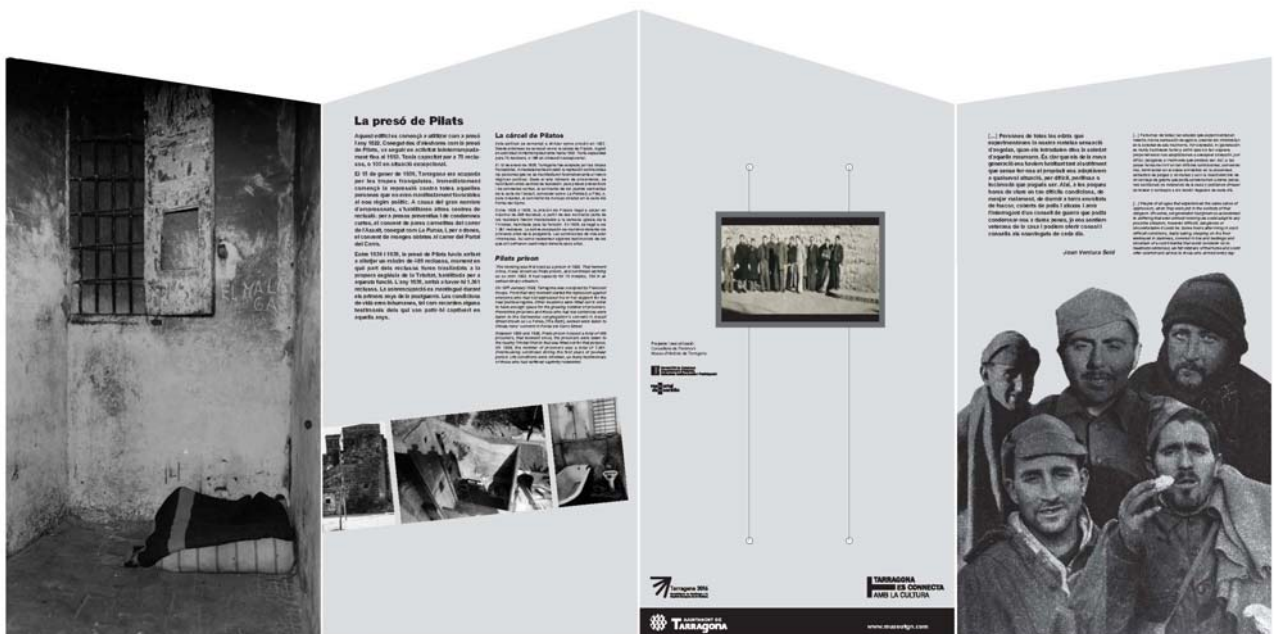
En total les persones represaliades de les comarques de Tarragona en el període del 15 de gener de 1939 fins al mes de desembre de 1948 enterrades en el cementiri de Tarragona, bé a la fossa comuna o en nínxols, és de 724. Els seus noms s'han pogut obtenir gràcies a l'Arxiu Històric de Tarragona, el de la Ciutat, l'Arxiu del Tribunal Militar Tercer i l'Arxiu Municipal de Reus entre altres fonts.

La dignificació de la fossa de Tarragona és la primera que s'inaugura després de l'aprovació de la Llei de Fosses, una llei pionera a tot l'Estat que reconeix el dret dels familiars a obtenir informació sobre el destí dels seus parents desapareguts, a la dignificació i senyalització del lloc de l'enterrament i, si s'escau, a la recuperació de les restes. L'objectiu és reconèixer la dignitat de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura i el dret de la societat a conèixer la veritat del passat, evitar que les fosses comunes caiguin en l'oblit i senyalitzar i dignificar els llocs dels enterraments per recuperar-los com a espais de memòria.

Museïtzació de l'Espai Pilats

L'antiga presó de Pilats comptarà, a partir de dissabte, amb dos elements de museïtzació. El primer és una estructura mòbil de planta rectangular amb un text sobre l'ús de l'edifici com a presó franquista i un fragment de Josep Ventura Solé, que hi va ser empresonat. El segon element de senyalització es col·locarà a la Sala del Sarcòfag.

L'edifici es va començar a utilitzar com a presó l'any 1822. Conegut des d'aleshores com la presó de Pilats, va seguir en actiu ininterrompudament fins al 1953. Tenia capacitat per a 75 reclusos, o 100 en situació excepcional.

El 15 de gener de 1939, Tarragona era ocupada per les tropes franquistes. Immediatament començà la repressió contra totes aquelles persones que no eren manifestament favorables al nou règim polític. A causa del gran nombre d'empresonats, s'habilitaren altres centres de reclusió: per a presos preventius i de condemnes curtes, el convent de pares carmelites del carrer de l'Assalt-conegut com La Punxa- i per a dones, el convent de monges oblates al carrer del Portal del Carro.

Entre 1936 i 1939, la presó de Pilats havia arribat a allotjar un màxim de 489 reclusos, moment en què part dels reclusos foren traslladats a la propera església de la Trinitat, habilitada per a aquesta funció. L'any 1939, arribà a haver-hi 1.361 reclusos. La sobreocupació es mantingué durant els primers anys de la postguerra. Les condicions de vida eren inhumanes, tal com recorden alguns testimonis dels qui van patir-hi captiveri en aquells anys.

La Sala Primera

Les autoritats dels vencedors de la Guerra Civil, acusaven els qui havien estat lleials a la República de rebel·lió militar o auxili a la rebel·lió i els sotmetien a consell de guerra. Un cop s'havia celebrat i els presos havien retornat a la presó, els condemnats a pena de mort pel fiscal, ingressaven a la Sala Primera, on esperaven la confirmació de la condemna i, si es donava el cas, l'execució. En el recompte de presos de la nit, un funcionari de presons llegia els noms dels qui anaven a executar, que eren separats per entrar en capella. De matinada eren traslladats prop del cementiri, a la muntanya de l'Oliva, on els afusellaven. El primer afusellament fou el 28 de febrer de 1939. Fins al desembre de 1948 a Tarragona foren executades 646 persones.

Per a més informació, podeu posar-vos en contacte amb el Gabinet de Comunicació del DIRIP: 93 552 61 09/ 08